

УДК 35.072

Ярослав Турянський, студент факультету урбаністики та просторового планування Київського національного університету будівництва і архітектури

Yaroslav Turianskyi, student of the Faculty of Urban and Spatial Planning of the Kyiv National University of Construction and Architecture

Науковий керівник: **Дмитро Хлапонін**, к. держ. упр., доцент кафедри політичних наук і права Київського національного університету будівництва і архітектури

**РОЛЬ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У ДІЯЛЬНОСТІ
ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
THE ROLE OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE ACTIVITIES
OF PUBLIC GOVERNMENT BODIES**

It was determined that the public-private partnership (PPP) is an institutionally defined complex mechanism of relations between subjects of public administration and subjects of private ownership in various spheres of socio-economic activities under long-term conditions, a combination of financial and management resources, distribution of powers, risks, costs, of responsibility, which allows to ensure high technical and economic efficiency of realization of public and state interests through creation and operation of infrastructure facilities and provision of public services.

It was found that the partnership interaction of the public and private sectors is based on the principles of achieving a balance of public and private interests, the economic efficiency of the implemented projects, socially oriented activities and mutual responsibility of the parties for the accepted obligations.

It is shown that the key role of PPP in the activities of public authorities is to change the functions of authorized public authorities from a body that owns and operates to a body that administers and controls.

Keywords: public-private partnership, public authorities, interaction of the public and private sectors.

Державно-приватне партнерство (ДПП) являє собою інституційно визначений комплексний механізм взаємовідносин суб'єктів публічного управління з суб'єктами приватної форми власності у різних сферах соціально-економічної діяльності на умовах довгостроковості, поєднання фінансових та управлінських ресурсів, розподілу повноважень, ризиків, витрат, відповідальності, який дозволяє забезпечити високу техніко-економічну ефективність реалізації суспільних та державних інтересів шляхом створення та експлуатації інфраструктурних об'єктів та надання суспільних послуг.

Слід зазначити, що ДПП як відносно нове явище у світовому господарстві є результатом процесів розширення й ускладнення форм взаємодії органів публічної влади та бізнесу.

Зауважимо, що партнерські відносини влади і бізнесу вимагають узгодження інтересів цих двох основних суспільних інститутів, в той час як кожна із сторін партнерства має власні цілі, вирішує свої конкретні завдання, має різну мотивацію.

Так, влада зацікавлена у зростанні обсягів та поліпшенні якості послуг інфраструктурних та соціально орієнтованих галузей населенню і економічним агентам. Приватний сектор спрямований на стабільне отримання і збільшення прибутку. Водночас, обидві сторони зацікавлені в успішному здійсненні проєктів в цілому.

Передбачається, що діяльність партнерів в рамках ДПП взаємовигідна: публічний сектор вирішує складні проблеми суспільного сектору за рахунок отримання додаткових джерел фінансування з дотриманням принципу економії бюджетних коштів та збереженням контрольних функцій у соціально значущих секторах економіки;

приватний сектор збільшує вартість капіталу шляхом зростання обсягів виробництва, розвитку нових стійких і передбачуваних ринків збуту,

стабільного збільшення прибутку, активізації залучення інвестицій у реальний сектор економіки.

При цьому, кожен партнер додає свій внесок у спільний ДПП-проект:

приватний сектор – фінансові ресурси, професійний досвід, ефективне керування та використання ресурсів, гнучкість і оперативність у прийнятті рішень, схильність до інновацій, розвиток нових форм організації виробництва, створення нових підприємств, формування ефективних інтеграційно-коопераційних зв'язків тощо;

органи публічної влади – бюджетні кошти, податкові преференції, митні та інші пільги і гарантії, сформоване інституційне середовище для розроблення й реалізації ДПП-проектів тощо [3].

З боку держави в проєктах ДПП – права власника, можливості надання податкових та інших пільг, гарантій, а також отримання певних обсягів фінансування. Будучи головним суб'єктом і основним регулятором, держава має право, за необхідності, перерозподіляти ресурси із суто виробничих програм на соціальні цілі (освіта, наука, охорона здоров'я, культура), що, у багатьох випадках не лише сприяє загальному поліпшенню соціально-економічного клімату, а й підвищує інвестиційний рейтинг країни чи окремого регіону, прямо позначається на партнерських проєктах.

Також, завдяки механізму ДПП влада отримує більші можливості для виконання своїх основних функцій – контролю, регулювання, захисту суспільних інтересів.

Зокрема, по мірі розвитку ДПП у сфері містобудування органи публічної влади отримують можливість змістити акценти своєї діяльності з конкретних проблем будівництва і експлуатації об'єктів на контрольні функції, а неминучі підприємницькі ризики перерозподілятимуться в сторону бізнесу. Суспільна ж значимість ДПП полягає в тому, що в кінцевому підсумку виграє суспільство як глобальний споживач більш якісних послуг [1].

Партнерська взаємодія публічного і приватного секторів ґрунтується на

принципах досягнення балансу державних і приватних інтересів, економічної ефективності проєктів, що реалізуються, діяльності соціальної спрямованості та взаємної відповідальності сторін за прийняті зобов'язання [2].

Ми поділяємо думку, що за допомогою ДПП, у разі правильного застосування, вигоду можуть отримати всі: і органи публічної влади, і приватний партнер, і населення, яке в подальшому користуватиметься публічним об'єктом.

Водночас, розмір отриманої вигоди залежить від об'єктивності розрахунку. Держава має самостійно розрахувати доцільність взятих на себе ризиків щодо ДПП та витрат.

Також, не варто забувати, що ДПП, будучи дієвим інструментом допомоги державі у вирішенні багатьох питань, в жодному разі не є панацеєю. Навіть більше, у разі відсутності правильного і спланованого підходу застосування такого інструменту може лише зашкодити.

Отже, ключова роль ДПП в діяльності органів публічної влади полягає у зміні функцій уповноважених органів публічної влади з органу, який володіє та експлуатує, в орган, який адмініструє і контролює. Це дозволяє останнім підвищити рівень якості публічних послуг, зменшивши при цьому бюджетні видатки на надання цих послуг.

Список використаних джерел

1. Квітка С. А. Публічно-приватне партнерство як дієвий механізм взаємодії влади та бізнесу. Аспекти публічного управління. 2015. № 7–8. С. 47–56.
2. Крутій О., Радченко О. Основи партнерської взаємодії держави і приватного сектору. Ефективність державного управління. 2018. Вип. 1. С. 72–79.
3. Павлюк К. В., Павлюк С. М. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави. Наукові праці КНТУ. Економічні науки. 2010. Вип. 17. С. 10–19.